

TOMÁŠ HOLUB
BISKUP PLZEŇSKÝ

V Plzni dne 12. prosince 2022

Vážený pane primátore, vážené zastupitelky, vážení zastupitelé, dámy a pánové,

děkuji za pozvání na toto Vaše předvánoční zasedání. Vážím si toho, že i letos při novém složení plzeňského zastupitelstva Vám zde mohu stejně jako v minulých letech nabídnout své adventní zamyšlení, a tak pokračovat v tradici, která začala za mého předchůdce, prvního plzeňského biskupa Františka Radkovského, před více než čtvrtstoletím v roce 1997.

V adventu minulého roku jsem Vás z tohoto místa povzbuzoval, abyste měli odvahu si, i přes velké rozdílnosti a politickou rivalitu, vzájemně naslouchat. Tedy abyste při svých jednáních vždy okamžitě nepředpokládali, že ten, který s Vámi není politicky spřízněn, je z podstaty nedůvěryhodný. Naopak, abyste při své práci dali prostor naději, že druhý, ačkoliv stojí názorově na jiném břehu, Vás může obohatit, jestliže ho alespoň trochu pochopíte, protože ho pochopit chcete.

Tato má výzva, která s uplynulým rokem 2022 v žádném případě nepozbyla své aktuálnosti, se ale nepohybuje v myšlenkovém vzduchoprázdnu. Je založena na přesvědčení, že jsme nakonec úplně všichni na jedné lodi, jak jsem zde připomínal v roce předminulém během covidové pandemie a že existuje společné dobro, o které bychom měli všichni ruku v ruce usilovat.

A právě víra ve skutečné společné dobro je téma, které bych Vám chtěl k zamyšlení nabídnout v závěru letošního, tak dramatického roku. Při pohledu na svět kolem nás, na Ukrajinu trpící brutální ruskou agresí, na obrovskou náročnost při zásadních jednáních o společném postupu v rámci Evropské unie, na hubený a spíše alibistický výsledek světové klimatické konference v Egyptě či na politické a názorové napětí uvnitř Spojených států amerických, je velmi jednoduché dojít k přesvědčení, že společné dobro neexistuje, že se vždy jedná pouze o mocenské zájmy větší či menší skupiny jednotlivců nebo národů. A slova o společném dobru se pak stávají pouze rétorickou floskulí, která se tak maximálně hodí do preambule Charty OSN, kterou stejně skoro nikdo nezná nebo nebere vážně...

Každý politik, který tváří v tvář takovýmto událostem i nadále věří ve společné dobro, pak může být lehce vnímán jako naivka a snílek, který nežije v realitě dnešního světa. A být snílkem se v životě, natož pak v politice nenosí, jak i v českém prostředí dosvědčuje posměšné zaškatulkování takovýchto hledačů dobra mezi tak zvané pravdolásky a jejich nařčení z neschopnosti přispívat k reálné politice.

Na druhé straně však právě dnes k našim uším, a díky současnému stylu zpravodajství především k našim očím, s obrovskou intenzitou doléhají děsivé zprávy o tom, kam nakonec vede přesvědčení o čistě mocenském a privátním pojetí dobra: útok na Kapitol i na Ukrajinu a vše, co následuje, není ničím jiným než důsledkem interpretace světa, ve kterém neexistuje společné dobro, ale jen to mé vlastní. Ať už tím vlastním je míněn národ, stát, náboženství či politická strana.

Na pozadí tohoto dilematu jako by většina dnešního světa byla – jak říká jeden výstižný starozákonní obraz – kulhající na obě nohy. Na jedné straně se bojíme strašlivých důsledků zvůle, která si dobro privatizuje a na straně druhé nemáme odvahu přijmout ideu světa, ve kterém je možné smysluplně, a tedy i úspěšně usilovat o společné dobro, ze kterého bychom principiálně nevyklučovali skutečně nikoho. A tak přešlapujeme mnohdy trapně na místě, jsme ochotni uzavírat kompromisy, ze kterých je nám pak nevolno a stydno a vystavujeme se riziku, že zcela ztratíme kontakt s mladou generací, která s naivitou tomuto věku vlastní se nejrůznějšími, a mnohdy i velmi bizarními a sebedestrukčními způsoby, bouří proti této naší nejednoznačnosti.

Velkému učenci starověkého Řecka Archimedovi se připisuje slavná věta: „Dejte mi pevný bod ve vesmíru a já pohnu zeměkoulí.“ Osobně věřím, že to, co může pohnout celou zeměkoulí, je jediné hluboké přesvědčení o tom, že existuje společné dobro pro všechny. A pevným bodem v našem vesmíru, o který je možné tuto víru v existenci společného dobra opřít, je alespoň pro mě událost, kvůli které slavíme Vánoce: tedy existence Dobra s velkým D, Pravdy s velkým P a Lásky s velkým L, jež v podobě Božského dítěte vstupuje do světa rozervaného protichůdnými projekty dobra privátního.

Přeji Vám všem, Vaším rodinám a blízkým požehnané Vánoce i dostatek síly a naděje pro nadcházející pravděpodobně nelehký rok 2023.

V duchu svého dnešního zamyšlení vyprošuji každému z nás ochotu hledat a dar nalézt pevný bod ve vesmíru našeho života i našich vztahů, o který je možné opřít víru ve společné Dobro a nebýt při tom naivní.

Tomáš Holub